

Ács Ágnes Mária

A lakástextíliák fajtái. Háztartási textíliák

A követelménymodul megnevezése:

Bútorok és lakástextíliák forgalmazása

A követelménymodul száma: 0006-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-009-30

HÁZTARTÁSI TEXTILIÁK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Egy család új lakásba költözik, és a berendezési tárgyait is lecseréli, mivel bővült a család létszáma. Ehhez új törülközőket, asztalterítőket is kell vásárolnia. A boltokban elég nehezen tudnak eligazodni, mivel nem mindig magyar áruval találkoznak a polcokon, továbbá a címkén található használati útmutató is elég szűkszavú.

Miben tudná segíteni a családot, hogy számunkra minden szempontból megfelelő háztartási textiliákat tudjanak vásárolni és elégedetten távozzanak az üzletből?

Ön milyen változást tapasztalt az utóbbi években ezen árucsoport kereskedelmi áruválasztékát tekintve?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A mindennapjainkban, a lakásunkban nélkülözhetetlen termékek a háztartási lakástextiliák. A nap minden szakában használjuk őket: ebbe takarózunk, ebbe törölközünk, ebbe töröljük a kezünket, az edényeinket, ezekkel törölgetjük le a port a bútorainkról.

A háztartási textiliákon belül a törülközők a fürdőszobai kultúra emelkedésével már nemcsak funkcionális célt töltenek be a fürdőhelyiségekben, hanem a fürdőszoba díszítő elemeiként is értelmezhetőek. Erősen hatnak rájuk a különböző divatirányzatok is.

A HÁZTARTÁSI TEXTILÁRUK CSOPORTOSÍTÁSA

TAKARÓK

A takarók az emberi test hőszigetelésére szolgálnak pihenés vagy alvás közben. Használhatóak azonban díszítésre is: ágyak, heverők letakarására, autóülések védelmére.

Felhasználási módjuk igen sokrétű: ezek a meleg, könnyű, kis térfogatú takarók, vagy másnéven plédek egyre nagyobb szín-és méretválasztékban jelennek meg az üzletekbe, hiszen nemcsak a lakásunkban használhatjuk őket, hanem a turizmus, kempingezés elterjedésével szabadterben is nélkülözhetetlen. Durvább, nagyobb igénybevételt is bíró alapanyagból készült változatait katonai, kórházi célokra használják.

A kisállattartás lakásban történő elterjedésével megjelentek a kereskedelemben kimondottan erre a célra használatos, durvább szövésű állattakarók, melyek a kisebb testsúlyú, kisebb szőrzetű állatok melegítésére, időjárás viszonyok elleni védelmére szolgálnak.

1. A takarók kereskedelmi választéka

A takarókat többféleképpen csoportosíthatjuk.

1. Gyártási technológia szerint megkülönböztetünk:

- szövött takarók

ezek alkotják a kereskedelmi választék legnagyobb részét. Megfelelő felületi kikészítéssel, bolyhozással készülnek.

- tűzött takarók

Általában jobb minőségű alapanyagból készülnek, ezért drágább árfekvésű termékek, mint az előző csoportban ismertetett takarók. A takarók széleinek elszegésére pamut- vagy szaténscíkot használnak, ezáltal tartósabbak ezek a termékek.

- tűnemezelt- vagy malimo technológiával készült takarók

Antiallergén takarók

A mai korunk "népbetegsége" az allergia.

A takarók gyártásánál is felfigyeltek erre a problémára, és má már egyre nagyobb részt képviselnek a kereskedelemben az úgynevezett antiallergén takarók.

Készülnek atkamentes, mágneses változatban is.

2. Alapanyag szerint megkülönböztetünk:

- gyapjútakarók

Ezek készülhetnek tiszta gyapjúból (Woolmark), vagy kevert gyapjúból, vagy hulladékgyapjúból. Hőszigetelő-és hőmegtartó képességük nagyon jó. Használati tulajdonságaik között meg kell említenünk, hogy közvetlenül a bőrfelülettel érintkezve kissé szúrós érzetet keltenek.

A tiszta gyapjúból készült takarók alapanyagának a merino gyapjú a legalkalmasabb.

A gyapjú, mint alapanyag szerkezetéből, hullámos szálformájából következően kiváló melegtartó képességű. Hátránya, hogy érzékeny a molyokra, továbbá házilag nem tisztítható, nem mérettartó. Az alapanyag drága árfekvéséből következően a belőle készült takaró ára is igen magas.

- Teveszőr takarók

Kikészítésük durvább, ez a teveszőr kémiai összetételéből fakad. Ezáltal viszont strapabíróbbak, hazánkba importárúként kerül forgalomba, kereskedelmi forgalma elenyészőnek mondható.

- pamuttakarók

Flanel-és pikéta takaróként kerülnek forgalomba. Felhasználási területüket tekintve elsősorban gyermektakaróként kiválóak, mivel jól moshatóak, tisztíthatóak, jók a higiéniai tulajdonságaik. Hátrányuk, hogy nem mérettartóak.

d.) viszkóztakarók

Felhasználási területét tekintve a viszkóz, mint alapanyag az egyik legkedveltebb és legolcsóbb anyag.

Kereskedelmi választékuk igen széles. Hátrányuk, hogy felületük az állandó mechanikai súrlódásnak köszönhetően a felbolyhozott száltakaró a felületen lelapul, kifényesedik, esetleg csomóssá válik. Ez esztétikai értékén jelentősen ront.

- poliakril-nitril takarók

Ma a legáltalánosabban használt alapanyag a poliakril-nitril szál. Kellemes tapintású, puha felületű, esztétikus takarók készíthetők belőle. Előnye, hogy nem molyérzékeny, továbbá mérettartó. A pamuthoz és a gyapjúhoz viszonyítva rosszabbak a higiéniai tulajdonságai, mivel a kisebb páraáteresztő képessége miatt könnyebben bele lehet izzadni, a nedvességet nem olyan jól szívja fel. Elektrosztatikus feltöltődése miatt sokan nem kedvelik.

3. Felhasználási cél szerint megkülönböztetünk:

- ágytakarók

Mint ahogy az elnevezésük is mutatja ágyak, heverők letakarására szolgálnak.

Általában egyszemélyes és kétszemélyes szabványméretben készülnek, az ágyak nagyságához mérten.

Széles alapanyag-és színválasztékban kaphatóak, egyszerű kivittől a drágább árkategóriájú luxuskivittel.

Vagy magában ágytakaróként kerülnek kereskedelmi forgalomba, vagy egy-vagy két párna is tartozik hozzájuk.

- kemping-vagy strandtakarók

Rendszerint tarkánszőtt kockás mintázattal, élénk színekben kerülnek forgalomba. Pasztell, érzékeny színekben nem forgalmazzák, mivel azok tisztíthatósága nehezebb.

- autós takarók

Sötétebb színekben kerülnek kereskedelmi forgalomba, rövidre vágott szálfelülettel.

d.) bébi-és gyermektakarók

Követelmény a jó moshatóság, könnyű tisztíthatóság, szín-és mérettartás, puha érintési felület, jó higiéniai sajátosságok. Leggyakrabban tiszta pamutból vagy nagyobb részben pamutból és kisebb részben viszkózból készülnek.

4. Méret szerinti csoportosítás alapján megkülönböztetünk:

- Normálméretű
130x140cm, 140 cm x 200 cm, 160 cmx200 cm
- francia ágytakaró
200x240 cm
- bébi-és gyermekméretű takaró
70x100 cm

5. Az eldolgozás módja szerint megkülönböztetünk:

- szövött anyaggal elszegett
- Ez a szegés készülhet szaténból vagy pamutból.
- fonallal elszegett
- Ez az olcsóbb eljárás, viszont ezeknél a takarók kopásra jobban érzékenyebbek, fejtődésre hajlamosak.

TAKARÓK KERESKEDELMI JELLEMZŐI ÉS HASZNÁLATI TULAJDONSÁGAI

Takarókkal szemben támasztott minőségi követelmények:

- jó legyen a meleg tartó képessége
- mérettartó legyen (mosás után méretét és szerkezetét ne változtassa meg, újszerű külsejét minél hosszabb ideig nyerje vissza, színtartó legyen)
- kellemes, puha tapintású legyen, ne okozzon allergiás tüneteket
- kopásállósága jó legyen (felülete ne bolyhozódjon ki)

A fentiekben felsorolt használati tulajdonságok nagyban függenek az alapanyagtól, a szövetszerkezettől és a kikészítési eljárásoktól.

A takarók hibái

Megkülönböztetünk szövésből eredő hibákat (lánc-vagy vetülékfonal hiánya), továbbá alak- és mérethibákat, a színezés és a minta hibáit, torzulásait. Kikészítésből eredő hibák a noppos, csomós, töréses felület, az egyenletesen bolyhozott felület helyett.

Ezekkel a hibákkal a takarók még kereskedelmi forgalma hozhatóak, II. -od vagy III. -ad osztályú termékként általában csökkentett áron.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az alábbi feladatok hozzásegítik Önt, hogy a szakmai információtartalomban rendszerezett ismereteket konkrét helyzetben alkalmazni tudja majd a munkája során. Egyúttal segíti Önt abban, hogy ellenőrizze, megértette-e az e témakörben tanultak gyakorlati szerepét, jelentőségét.

Önálló, egyéni feladat

Saját gyakorlati munkahelyén, vagy egy tetszőlegesen kiválasztott lakástextil üzlet takarókból kínált kereskedelmi választékát tekintse át, és végezze el az alábbi megfigyeléseket.

1. Az alábbi táblázatban megadott szempontok figyelembe vételével sorolja be a takarókat kategóriákba.

Termék megnevezése	Az előállítás során felhasznált alapanyag-összetétel, alapanyag megnevezése	Takaró széleinek eldolgozás módja
--------------------	---	-----------------------------------

gyermektakaró

úti takaró

Francia ágytakaró

2. Írja le, hogy a táblázatban feljegyzett termékjellemzők mennyiben felelnek a takarók által támasztott minőségi követelményeknek?

<hr/> <hr/> <hr/>

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Az Ön otthonában találhatóak e takarók? Írja le, hogy milyen méretűek és milyen alapanyagból készültek?

2. Írja le, hogy milyen alapanyagból állítják elő a takarókat?

MEGOLDÁSOK

Lehetséges válaszok:

1.

Véleményem szerint szinte minden háztartásban találhatóak takarók. Ahol kisgyermek is van, ott biztos van gyerektakaró is. Általános funkciójuk, ha napközben le akarunk pihenni, akkor muszáj betakaróznunk, mivel nem mozgunk, így a szervezet hőháztartása nem termel annyi energiát, tehát szükség van takaróra. Az általános, kereskedelmi forgalomba legelterjedtebb méret a 140 cm x 200 cm-es kivitel. Ez egy átlagos felnőtt méretekkel rendelkező személynek ideális. A kevert szálas alapanyagból készültet találhatjuk meg, majdnem mindenhol, mivel ennek a kereskedelmi ára átlagos, megfizethető.

2.

A takarót igen sokféle alapanyagból lehet előállítani.

Általában a funkciója is meghatározza azt, hogy milyen anyagból állítják elő őket. Leggyakrabban gyapjú vagy gyapjú típusú szálból készül. Kedveltek a műszállal, vagy szintetikus szállal kevert változataik is. Általában gyerektakarókat nem készítenek gyapjú, vagy gyapjú típusú szálból, mivel a kisgyermek bőre még elég érzékeny, és ezek elég szúrósak.

PAPLANOK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Mindenkinek van egy otthonról hozott paplanja, de mai világunkban az ideálisnak számító paplan talán már nem az, ami a nagytól megmaradt, bár kétségkívül a legjobb minőséget még mindig a kézzel varrt és tömött, libapehellyel töltött, 100% pamut vagy selyemhuzatú paplanok képviselik, ahogyan a régi szép időkben.

A LAKÁSTEXTÍLIÁK FAJTÁI. HÁZTARTÁSI TEXTÍLIÁK.

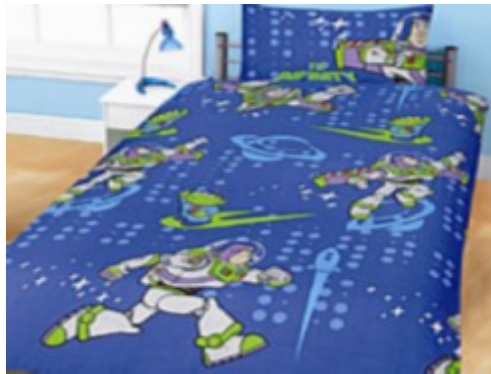
A paplanok legfontosabb funkciója a melegtartás. A paplanokkal szemben alapvető követelmény a melegtartó képesség, a könnyű fajsúly, a puha, kellemes érintés.

A paplanok két részből állnak: töltőanyagból és a borítósövetből.

A paplan töltőanyaga szerint megkülönböztetünk:

- tollpaplan

Kereskedelmi forgalomba liba-, kacsá-, tarka csirke- vagy pulykatollból készült tollpaplanok kerülnek.

1. ábra. Gyermekágygarnitúra

- pehelypaplan

Értékesebb, jobb a melegtartó képessége, mint a tollpaplanoké, ezért drágább árfekvésű termék.

A paplanok méretezése

A méretnél az elsődleges szempont a kényelem, hogy igazodjon az emberi test, mint felhasználó méreteihez és kívánalmaihoz. Sok bosszúságot okozhat azonban, ha nem találunk rá megfelelő méretű huzatot.

A magyar méretezés

- Egyszemélyes paplan esetében 135 cm x 200 cm, vagy 140 cm x 200 cm
- Kétszemélyes paplan esetében 180 cm x 200 cm
- Gyermekpaplan esetében 135 cm x 90 cm.

¹ Forrás: www.debreceen.olx.hu (2010. augusztus. 05-ei állapot)

Ettől eltérő, a vásárlók méreteihez, igényeihez jobban alkalmazkodó méretkivitelben kaphatóak például az IKEA ágyneműk, melynek méretei például rendszeresen eltérnek a hagyományos magyar szabványtól (egyszemélyes paplan: 150 cm x 200 cm, kétszemélyes paplan 200 cm x 220 cm, gyerekpaplan 135 cm x 90 cm).

Persze mondhatjuk, hogy 10 cm a paplan szélességénél még nem olyan nagy különbség, de amikor betakarozunk és pont ennyi hiányzik ahhoz, hogy a teljes testfelület befedésre kerüljön, bizony meggondolandó, hogy melyik méretű paplan vásárlása az igazán jó választás, hiszen paplant általában nem egy évre veszünk.

Tolltisztító műhelyekben vállalják egyedi, extra méretű paplanok elkészítését.

Allergia, mint a paplanválasztás fontos tényezője

A paplanok mindkét fő összetevője okozhat irritációt, allergiát: a töltőanyag és a borítósövet (huzat) is. Bőrallergia, érzékenység esetén mindenképpen célszerű kerülni a műszálas huzatokat, és 100% pamutból készült paplant használni. A töltőanyag esetében megoszlanak a vélemények, hogy azok, akik allergiások a házi porra, használhatnak-e pehely- és tolltöltetű paplant.

Egyes gyártók határozottan állítják, hogy igen, mert a pehelyben és tollban megbújó poratkák 60 fokon elpusztulnak, így gyakori, magas hőfokú mosással elkerülhető az irritáció, ezért ilyen esetben a strapabíró huzatokat ajánlják. Más gyártók különleges eljárásokkal tisztítják és kezelik a pelyheket, így meggátolva a poratkák megtelepedését a pelyhekben. A gyártók harmadik csoportja a házipor-allergiásoknak pedig kifejezetten csak a szintetikus töltőanyagú paplanokat ajánlja sterilitásuk és gyakori moshatóságuk miatt.

A kifinomult ízlésű vagy kifejezetten érzékeny vásárlóknak igen különleges paplanok is a rendelkezésükre állnak. A gyapjúpaplanok természetes alternatívát kínálnak a pehelypaplanokhoz képest, és a gyapjú természetes melegítő és melegen tartó képessége bizonyítottan jól tesz az ízületeknek.

2. ábra. Ágyneműgarnitúra²

Szintén 100 százalékban természetesek és antiallergének a selyempaplanok, amelyekről azt állítják, hogy stresszoldó hatásúak. A selyempaplan népszerűsítésére szolgáló cégek szerint ez a selyem 18-féle aminosavat tartalmaz, ráadásul olyat, amelyek az emberi test számára nélkülözhetetlenek. És ami a mai kor emberének nagyon fontos tényező: állítólag ebben a selyemben lévő aminosavak megelőzik az öregedést és nyugtatják az idegrendszert is. De a selyemből készült paplanok, amellett, hogy az egyik legdrágább árfekvésű termékek csak nyári melegben ajánlottak, mert a bőrrel érintkezve úgynevezett hűvös érzetet keltenek.

És ez még semmi. Léteznek aloe verával kezelt paplanok is. Az aloe verával kezelt paplanok, a gyártó szerint, a növény közismert gyógyító hatása révén egyértelműen biztosítják az egészségesebb alvást. Az aloe vera leveleiben található zselészerű anyag legalább 160 értékes, tisztán biológiai összetevőt tartalmaz: enzimeket, vitaminokat, ásványi sókat, fontos zsír- és aminosavakat, amelyek jótékony hatással vannak a bőrre és a kötőszövetre egyaránt.

Az aloe verával kezelt paplan stimulálja az új bőrsejtek növekedését és eltávolítja az elhalt hámsejteket. A zselészerű anyag tisztítja a bőrfelületet és védi a környezet károsító hatásaival szemben. Nem alapanyagát, hanem kivitelét tekintve kínál alternatívát több gyártó választékában is a "Négy évszak" paplan, amely egy vékonyabb nyári és egy vastagabb őszi/tavaszi paplanból áll, amelyek patenttal összekapcsolhatók, és együttes alkalmazásukkal kapjuk meg a téli takarónkat.

A paplanok leggyakoribb hibái

- hibás varrás, és az ebből eredő felfejtődés
- egyenetlen töltet
- a töltőanyag tömegeltérése
- használat során a töltőanyag tömörül és csomósodik (főleg a viszkóz alapanyagból készült töltet esetén)
- az árucímkén megjelölt mérettől való eltérés

² Forrás:www.debrecen.olx.hu (2010.augusztus 05.-ei állapot)

KONFEKCIONÁLT ÁGYNEMŰK

Ezen belül megkülönböztetünk darabárukat (pl.:lepedő, kispárnahuzat, nagypárnahuzat, dunyhahuzat) és ágyneműkészleteket.

Először tekintsük át részletesen az ágyszatok kereskedelmi választékát, majd ezt követően részletezzük az ágyneműgarnitúrákat.

1.Ágyszat

Alapanyaguk szerint megkülönböztetünk:

- Pamut-viszkóz
- Pamut-polinozikus szál
- Clogne
- Pamutdamaszt
- Köt-Lon (szintetikus kötött-hurkolt kelme)
-

Megjelenés szerint megkülönböztetünk:

- Színes, nyomott mintás ágyszat (krepp)
- Egyszínű
- Tarkánszótt
- Damaszt

Ágyneműgarnitúrák, aszerint hogy milyen egységcsomagban árusítják őket:

- Paplan vagy dunyhahuzat
- Paplanhuzat + két kispárnahuzat
- Paplanhuzat + egy kispárnahuzat

A KONFEKCIONÁLT ÁGYNEMŰK VÁLASZTÉKA

Megnevezés	Ágynemű méretei	Ágynemű méretei	Ágynemű méretei
lepedő	135 cm x94 cm	186 cmx135 cm	235 cm x 144 cm
dunyhahuzat	187 cmx135 cm	187 cm x 155 cm	200 cm x 117 cm
Paplanhuzat	135 cm x 190 cm	-----	-----

(egyszemélyes)

Francia paplanhuzat	140 cm 180 cm	-----	-----
kispárnahuzat	49 cm x 37 cm	-----	-----
Nagypárnahuzat	72 cm x 53 cm	75 cm x 59 cm	92 cm x 72 cm

A konfekcionált ágyneműk kereskedelmi jellemzői, használati tulajdonságai

- Komplet méret
- Jó mérettartás
- Jó moshatóság, fertőtleníthetőség
- Jó fiziológiai sajátosságok (nedvességfelvétel, nedvszívó képesség, lég-és páraáteresztő képesség)
- elektrosztatikus feltöltődéstől mentes legyen
- tartósság

A konfekcionált ágyneműk minőségét meghatározó tényezők

- az alapanyag minősége
- itt figyelembe kell venni, hogy az esetleges fehéríthetőség, fertőtleníthetőség és vasalhatóságnak is meg kell felelnie.
- Kivitelezésre vonatkozó előírások
- Szabványok írják elő, a varráshoz felhasználható cérnák minőségét, az öltéssűrűséget, a gomblyukpántok és a gomblyukak kivitelezésének módját.
- Esztétikai tulajdonságok
- Ezt együttesen az alapanyag szövése, mintázata, színe, a modell és a kivitel szépsége együtt határozza meg. Ennél az árucsoportnál is elmondható, hogy nagymértékben befolyásolja az esztétikai tulajdonságokat a meghatározó divatirányzat.
- Régebben inkább egyszínű, vagy magában mintás ágyneműket készítettek, márá a színskála össze színében – akár feketében is – kerülnek kereskedelmi forgalomba ágyneműk.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az alábbi feladatok hozzásegítik Önt, hogy a szakmai információtartalomban rendszerezett ismereteket konkrét helyzetben alkalmazni tudja majd a munkája során. Egyúttal segíti Önt abban, hogy ellenőrizze, megértette-e az e témakörben tanultak gyakorlati szerepét, jelentőségét.

Önálló, egyéni feladat

Saját gyakorlati munkahelyén, vagy egy tetszőlegesen kiválasztott lakástextil üzlet takarókból kínált kereskedelmi választékát tekintse át, és végezze el az alábbi megfigyeléseket.

1. Az Ön gyakorlati munkahelyén milyen kiserelésben/csomagolásban kaphatóak ágyneműgarnitúrák?

2. Ajánljon kétszemélyes háztartás részére ágyneműgarnitúrát! Válaszát röviden indokolja!

3. Ön szerint milyen gomblyukazással forgalomba hozott ágynemű a használat szempontjából legpraktikusabb?

Válaszát röviden indokolja!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1.

A vásárló egy kétszemélyes háztartásba szeretné lecserélni az elhasznált paplanokat. Röviden írja le, hogy milyen méretezésű, milyen töltetű paplant ajánlana a vevőnek. Válaszát röviden indokolja!

2.

Egy vásárló azzal tér be az üzletbe, hogy a gyermekénél allergiát diagnosztizáltak, ezért le kell cserélniük a kisgyerek ágyneműjét. Milyen paplant, illetve huzatot ajánl.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Lehetséges válasz: A paplanok ajánlásánál első kérdésként felmerül, hogy mennyit kíván rászánni a vásárló a vételárra. Ha azt a választ kapjuk, hogy közepes árfekvésű, jó minőségű terméket szeretne vásárolni, akkor ajánlhatunk részére normál méretű, azaz 135 cm x 190 cm-es tollpaplant.

Ha úgy nyilatkozik, hogy neki az esztétikai megjelenés is nagyon fontos ajánlhatunk részére gyapjúpaplant is. Ennél feltétlenül érdemes megemlíteni a jó fiziológiai tulajdonságokat miszerint télen, hidegben melegen tart, míg nyáron nagy melegben a bőrrel érintkezve felszívja nedvességtartalmát, ezáltal hűvös érzést biztosít.

2. feladat

Az allergiás tüneteket kiváltó okot, azaz például a régi paplanba beköltözött poratkát mindenképpen meg kell szüntetni ahhoz, hogy a tüneteket rövid távon enyhítsük, hosszabb távon esetleg meg is szüntessük.

Ehhez célszerű úgynevezett antiallergén paplant és párnát választani. Erre kitűnően megfelel a gyapjúpaplan és gyapjúpárna, ami mellett, hogy antiallergén hatású, alacsony hőfokon mosható, könnyen tisztítható. Az a vásárló aki ilyen terméket választ nyugodt lehet, hogy hosszú távra sikerült megoldania gyermeke allergiás tüneteit kiváltó ágynemű okozta problémáit. Másik fontos tulajdonsága, hogy a téli időszakban nagyon jó melegen tartja a testet, azaz jól szigetel, míg nyári melegben – szintén a jó hőszigetelő képességének köszönhetően – a testnek hűvös érzést biztosít.

TÖRÜLKÖZŐK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Egy kétszemélyes család külön otthonba költözik.

Hány darab és milyen méretű törülközőt ajánlana nekik, hogy mindenképpen szerezzenek be?

A törülközők alapvető feladata, hogy a tisztálkodás keretében a testfelületen lévő nedvességet magukba szívják.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A fürdő kultúra fejlődésével mai világunkban nélkülözhetetlen textiliák a törülközők. Számos méretben és kivitelben hozzák őket kereskedelmi forgalomba, így mindenki megtalálhatja a számára méretben és esztétikumban megfelelő törülközőt.

A törülközők legfontosabb minőségi és használati követelményei:

- A megkívánt komplett méret (fürdőlepedő, törülköző. Kéztörölő)
- Méretállandóság (kereskedelmi forgalomba kapható méretek: 30 cm x 40 cm (kéztörölők), 45 cm x 90 cm, 50 cm x 100 cm, 55 cm x 110 cm)
- Jó moshatóság
- Jó nedvességfelvétel és nedvszívóképesség (ennek a követelménynek leginkább a pamut, illetve a len felel meg, továbbá a laza szövetszerkezettel is fokozható a nedvességfelvevő képesség).
- Kellemes, tapintás, puha, lágy felület esetenként megengedett az érdes felület, például dörzstörülközőknél)
- Jó színtartósság
- Kellemes esztétikus kivitelezés

A törülköző használati tárgy és a fürdőszoba díszje is egyben. A fürdőhelyiségben található csempével harmonizáló színű törülközők választásával fokozhatjuk az esztétikai hatást.

3. ábra. Törülköző és egyéb kiegészítő termékek³

A törülközők kereskedelmi választéka

- Frottírtörülközők
A törülközők választékának jelentős részét alkotják. A használati tulajdonságok tekintetében a legjobb minőséget képviselik.

³ www.hotelellátó.hu (2010.07.10.-ei állapot)

A frottír, mint alapanyag készülhet tarkánszöve, bársonyos huroktakaróval. A színválasztékot az éppen aktuális divatirányzat nagyban befolyásolja. Kapható a kereskedelemben exkluzív kivitelű névhímzéssel ellátott törülköző, mely egyedi teszi a törülközőt, így ajándékozási célra is kiválóan alkalmas, praktikus.

- Sejtkötésű, úgynevezett darázfészkes törülköző
Mivel a törülköző felülete egyenetlen ez nagyban fokozza a dörzshatást, valamint tovább javítja a nedvszívó képességet. Rendszerint tarkánszövött, kockás, illetve csíkos mintázattal kerülnek a kiskereskedelmi forgalomba.
- Len- vagy féllen törülköző
Alapanyagára utal az elnevezés, vagy tiszta lenből vagy pamuttal, esetleg viszkózzsállal keverve hozzák forgalomba. A tiszta len törülköző eléggé gyűrődékeny, ezt a hátrányos tulajdonságot próbálják kiküszöbölni a kevert szálak megoldással.
- Malimo törülköző
A legolcsóbb előállítású tömegáru, a nemszött textiliák körébe tartoznak. Legyártják őket a gépsoron, majd előre meghatározott méretekbe szabják és beszegve kerülnek forgalomba. Alapanyagukat tekintve vastag pamutfonalból készülnek.

A törülközőket kiegészítő termékek

A wellness és a spa terjedésével nálunk is megjelentek a kereskedelemben a törülközővel egységcsomagban kapható, a wellnesshez szükséges kiegészítő termékek.

Ezek egy része ugyanazon alapanyagból készül, mint a törülközők. Ilyenek a dörzs- vagy masszázskesztyűk (ezek általában frottír alapanyagból készülnek). Továbbá idetartoznak a fürdőköntösök is.

Más részük nem textiliából készül, de a wellness tevékenységhez nélkülözhetetlen. Ilyenek a tusfürdők, masszázsolajok, aromaszappanok, hátmosó- és masszírozó kefék.

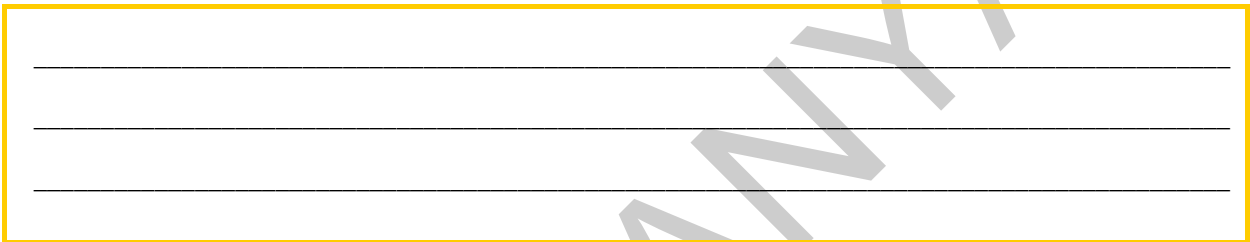
A LAKÁSTEXTÍLIÁK FAJTÁI. HÁZTARTÁSI TEXTÍLIÁK.

Az alábbi feladatok hozzásegítik Önt, hogy a szakmai információtartalomban rendszerezett ismereteket konkrét helyzetben alkalmazni tudja majd a munkája során. Egyúttal segíti Önt abban, hogy ellenőrizze, megértette-e az e témakörben tanultak gyakorlati szerepét, jelentőségét.

Önálló, egyéni feladat megfigyeléseket.

Saját gyakorlati munkahelyén, vagy egy tetszőlegesen kiválasztott lakástextil üzlet takarókból kínált kereskedelmi választékát tekintse át, és végezze el az alábbi

1. Az Ön háztartásában milyen törülközők találhatóak? Milyen szempontok határozzák meg azt, hogy milyen törülközőt vásárol?

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Milyen szempontoknak kell megfelelnie a jó törülközőnek?

2. Milyen hátrányos tulajdonsága van a len- vagy féllen törülközőknek? Hogyan lehet ezen javítani?

MEGOLDÁSOK

1.

A legfontosabb szempont, ami a törülköző alapvető funkciója is: a jó nedvszívóképesség, azaz a saját súlyához képest minél több nedvességet képes magába szívni, megkötni.

Másik nagyon fontos szempont akkor, amikor törülközőt akarunk vásárolni, hogy a fürdőszobánk milyen színű. Azaz, hogy a megvásárolt törülköző színben harmonizáljon a fürdőszoba falszínével, vagy a csempé színével.

Az is lényeges szempont a vásárláskor, hogy a törülközőt csak arra a célra szeretnénk felhasználni, hogy a testfelületről a nedvességet felitassuk, vagy masszírozásra is szeretnénk használni. A masszírozással fokozzuk a sejtek vérellátását, ezáltal a fürdés mellett még jobban felfrissülünk, illetve a felesleges méreganyagok kiürülését is elő tudjuk segíteni ezáltal.

2.

A len- vagy féllen alapanyagból készült törülközők hátrányos tulajdonsága, hogy nagyon könnyen gyűrődnek, ez amellet, hogy esztétikailag hátrányos, mosás után még vasalni is kell őket. Ezt a hátrányos tulajdonságot úgy tudjuk kiküszöbölni, hogy az alapanyagot műszállal vagy szintetikus szállal keverjük.

AZ ASZTALI TEXTÍLIÁK

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy háziasszony a karácsonyi ebédhez való terítéshez szeretne vásárolni asztalterítőt. Milyen szakmai szempontok szerint ajánlana a vásárlónak asztalterítőt?

Az asztali textiliák a különböző asztalok (például:étkező, dohányzó stb.) leterítésére szolgálnak, illetve az asztalhoz kapcsolódó egyéb funkcionális tevékenységekhez köthetőek.

Ehhez az árucsoporthoz tartoznak az asztalterítők, a textilszalvéták és a konyhai törlők. A következőkben ezekkel az áruféleségekkel ismerkedünk meg részletesebben.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Ennek az árucsoportnak az elnevezésében is benne van, hogy az asztalon használjuk, illetve az asztallal kapcsolatos tevékenységekhez köthetőek.

Étkezési asztalterítők (abroszok)

Alapanyagukat tekintve jól mosható lenből vagy pamutból, esetleg kevert szálból készülnek. A jó minőségű pamutáru mercerezéssel készül. Ettől a felület tartósabb lesz és szép fényt kölcsönöz a textíliának.

Az asztali textíliák és a textilszalvéták kereskedelmi választéka

- Megjelenési forma szerint megkülönböztetünk hófehér vagy tarkán szőtt változatot. Mintázatként a színes, virágos bordúrt alkalmazzák. A kereskedelemben darabáruként jelennek meg, vagy az asztalterítő mellé 4- vagy 6 db textilszalvéta is van.
- Méretezés szerint megkülönböztetünk 140 cm x 140 cm, vagy 150 cm x 150 cm méretben készülő 6 személyes négyzet alakú terítőket. A 12 személyes asztalra való abroszok 150 cm x 250 cm-es változatban téglalap alakban kerülnek kereskedelmi forgalomba.
- Felhasználási cél szerint megkülönböztetünk hagyományos asztalneműket és kerti abroszokat. Az utóbbiak általában tarkánszőtt kivitelben készülnek kockás- vagy kőmintával, alapanyagukat tekintve len-, vagy féllen minőségben. A kerti abroszok egyik igen elterjedt változata az úgynevezett mosható textíliák, amelyek kevert szálból készülnek, jobban strapabíróbbak, mint a hagyományos asztalterítők. Az időjárás viszontagságait legjobban az általában PVC alapanyagból készült lemosható asztalterítők viselik el, ezekről az esetleges szennyeződések nedves törőlkendővel könnyedén eltávolíthatjuk. Ezek általában "egy szezont" bírnak ki. Megjelenésük nem olyan esztétikus, műanyagból készülnek.
- Alkalom szerint megkülönböztetünk karácsonyi- vagy húsvéti jelképeket ábrázoló asztalneműket, amelyek hasznos, praktikus ajándékként is szolgálhatnak. Ezeken az adott ünnep jellemző motívumait ábrázolják. A karácsonyin például rénszarvas, télapó, szaloncukor található, míg a húsvéti alkalomra készült asztalterítőkön nyuszi-, bárány-, kacsa-, vagy csibefigura jelenik meg.
- A kereskedelmi forgalomba ajándékozási célra külön kaphatóak úgynevezett konyhai szettek. Amelyek tartalmaznak színben- és mintázatban harmonizáló asztalterítőt, konyharuhát, edényfogó kesztyűt, valamint konyhai kötényt is.

4. ábra. Dekor aszalterítő⁴

Néhány éve nálunk is nagy divatját éli az aszalterítő+asztalközép változat. Ez azt jelenti, hogy az általában négyzet alakú asztalneműhöz színben és mintázatban harmonizáló asztalközép tartozik. Régebben ezt csak vendéglátóipari helyeken alkalmazták, de az utóbbi években már kiskereskedelmi forgalomba is kaphatóak.

Konyhai törlők (konyharuhák)

Alapvető funkciójuk a tisztára mosott poharak és edények szárazra törlése. Általában szőtt textiliaként kerülnek kereskedelmi forgalomba, mivel így az alapanyag mellett a laza szövési technikával még tovább tudják javítani a nedvszívóképességet, ami ennél az árucsoportnál alapvető, nagyon fontos követelmény. Színbeli megjelenésük igen széleskörű, a sima fehértől a nyomott mintáson át, különböző konyhai műveleteket vagy edényeket, készételeket bemutató rajzolattal ellátott változataik is kaphatóak.

Méretezésük igen széleskörű: kaphatóak 35 cm x 55 cm, illetve 35 cm x 60 cm-es változatban is, de ettől eltérő méretezésben is kerülhetnek kereskedelmi forgalomba. Alapanyagukat tekintve is igen széles a választék: míg régebben csak pamut, vagy lenszálból készítették, ma már kevert szálak változataik is kaphatóak. Ez annak köszönhető, hogy a 100 % pamutból készült textília amellet, hogy nagyon jó a nedvszívó képessége elnyúlik, míg a lenszálból készült konyharuha könnyen gyűrődik, ezért vasalni kell. A kevert szálak változat ötvözi a pamut vagy a len előnyös tulajdonságait a szintetikus szál előnyeivel. Újabbán kaphatóak frottírszerű felülettel rendelkező konyhai törlők is.

⁴ Forrás:www.flormartextil.hu (2010.07.10-ei állapot)

5. ábra. Frottír konyhai törlők⁵

A háztartási textíliák raktári és eladótéri szakszerű kezelése

Fontos követelmény ennél az árucsoportnál, hogy a raktárak és az eladótér alacsony páratartalmú helyiség legyen. Ha magas a páratartalom ezekben a helyiségekben, akkor a textíliák magukba szívják a nedvességet, ezáltal foltosodhatnak, súlyosabb esetekben bepenészedhetnek, ami már esetlegesen visszafordíthatatlanul károsítja a textíliákat, és amellet, hogy nem túl esztétikus látvány csak értékcsökkentve hozhatóak kereskedelmi forgalomba, ezáltal jelentős árveszteséget realizál az üzlettulajdonos.

Szettben kapható termékek

A konyharuha mellett, a konyhában, illetve a tálaláshoz használatos egyéb eszközöket szettben szokták árusítani. Ezen termékek ugyanabból az alapanyagból, valamint ugyanazon mintázattal kerülnek kereskedelmi forgalomba. A vásárlók között igen népszerűek, ajándékozási célra is praktikusak. A konyharuha mellett kötény és edényfogó kesztyű található.

⁵ www.flormartextil.hu (2010.07.10.ei állapot)

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Az alábbi feladatok hozzásegítik Önt, hogy a szakmai információtartalomban rendszerezett ismereteket konkrét helyzetben alkalmazni tudja majd a munkája során. Egyúttal segíti Önt abban, hogy ellenőrizze, megértette-e az e témakörben tanultak gyakorlati szerepét, jelentőségét.

Önálló, egyéni feladat

Saját gyakorlati munkahelyén, vagy egy tetszőlegesen kiválasztott lakástextil üzlet takarókból kínált kereskedelmi választékát tekintse át, és végezze el az alábbi megfigyeléseket.

1. Ön milyen szempontok alapján választaná ki a háztartásában használatos konyharuhát, konyharuhákat? Válaszát röviden indokolja is!

2. Ajánljon asztali textiliát a háziasszonynak húsvéti ebédhez való terítéshez!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Írja le, hogy milyen szakmai szempontok befolyásolják azt, hogy vásárló milyen anyagból készült konyharuhát választ?

MUNKANYELV

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A választást sok szempont befolyásolhatja. Most nézzünk át egy párat, amelyek a legfontosabbak lehetnek akkor, amikor konyharuhát vásárolunk.

Az első legfontosabb szempont a konyharuha funkciójából adódóan az, hogy nagyon jó legyen a nedvszívóképessége.

Ennek legjobban a tiszta lenszálból készült textília felel meg. Viszont ennek van az előnyével szemben egy nagyon hátrányos tulajdonsága, miszerint, hogy nagyon könnyen gyűrődik, ezért vasalást igényel.

A legpraktikusabb a kevert szálból készült konyharuha választása, amelynél nagyobb százalékban (60%) van jelen a természetes szál: azaz a pamut, vagy a len, és csak kisebb arányt (40%) képvisel a textiliában a műszál vagy a szintetikus szál.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Ruházati áruismeret Duál Bt. 2000

www.ezermester.hu

AJÁNLOTT IRODALOM

Teszt magazin

MUNKANYAG

A(z) 0006–06 modul 009–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 341 01 0010 31 01	Bútor- és lakástextil-eladó
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 01	Bútor- és lakástextil-kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
8 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató